

РЕШЕНИЕ

№ 9762

гр. София, 25.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав,
в публично заседание на 18.06.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Танка Цонева

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **9540** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК, вр. чл.40 и сл. от Закон за достъп до обществена информация /ЗДОИ/.

Образувано е по жалба на Г. М. Г. –заместник главен редактор на Factcheck.bg срещу отказ на зам.председателя на ЦИК за предоставяне на обществена информация, обективиран в писмо изх. № ЦИК -16-15/22.08.2023 г. по заявление с вх. № ЦИК-16-12/16.08.2023 г.

Жалбоподателят посочва, че с цитираното писмо зам.председателят на ЦИК отказал да му предостави достъп до исканата информация, без да изложи никакви мотиви и правни основания за това. В писмото се твърдяло, че информацията по поставените от жалбоподателя въпроси относно две от въпросните лица била публикувана в съобщение от 18.08.2023 г. на интернет страницата на Централната изборителна комисия. Това твърдение обаче не отговаряло на действителността и въвеждало заявителя в заблуждение, което водело до незаконосъобразност на отговора.

На следващо място, в жалбата се излагат съображения за правната същност на акта, предмет на оспорване в настоящото производство. Прави се искане за отмяна на обжалвания акт и задължаване на органа да предостави достъп до поисканата информация.

В съдебното заседание, проведено по делото жалбоподателят се представлява от пълномощника си –адв. Т.. Последният представя решения на ЦИК за назначаване съставите на секционните изборителни комисии извън страната, от които се установявало, че от същите не става ясно кое лице от коя политическа партия е било

предложено за назначаване като член на секционна избирателна комисия. Тази информация била налична единствено в заявлението, което съответната политическа партия е подала към ЦИК. Отправя молба към съда да отмени обжалвания административен акт.

Ответникът по жалбата – зам.председателя на ЦИК в съдебно заседание се представлява от своя пълномощник–юрк.Х., която изразява становище за неоснователност на жалбата и прави искане същата да бъде отхвърлена. В тази връзка сочи, че обжалваното писмо не представлявало отказ за предоставяне на обществена информация, както се твърдяло от страна на жалбоподателя. Счита, че поисканата информация не представлявала обществена такава по смисъла на ЗДОИ и засягала правата на трети лица, а именно политическите им права и политическата им принадлежност.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изразява становище по жалбата и не взема участие в производството.

Съдът, след като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства и взе предвид доводите на страните приема следното от фактическа страна:

Процесното административно производство е образувано въз основа на подадено от Г. М. Г. заявление за достъп до обществена информация с вх. № ЦИК-16-12/16.08.2023 г. З. е поискал да му бъде предоставен достъп до наличната в ЦИК информация относно изброени 10 точки, която информация да бъде предоставена по електронен път, или интернет адрес, където се съхраняват или са публикувани данните.

С писмо от 22.08.2023 г. заявителят е бил уведомен, че исканата информация относно лицата Б. М. Д. и К. Н. И., поради изключителния обществен интерес по повод публикации в различни медии относно участието им като членове на секционни избирателни комисии извън страната в различни видове избори, ЦИК е публикувала съобщение на 18.08.2023 г. на интернет страницата си: <https://www.cik.bg/>, което е достъпно за обществеността.

Представена е и заповед за заместване на председателя на ЦИК за периода от 21.08.2023 г. до 24.08.2023 г. (вкл.), издадена от председателя на Централната избирателна комисия.

Като доказателства по делото са приети и представените от процесуалния представител на жалбоподателя Решения на ЦИК от 14.10.2015 г., от 24.10.2016 г., от 11.03.2017 г., от 18.05.2019 г. и от 27.03.2021 г. относно назначаване съставите на секционните избирателни комисии, извън страната при провеждане на национален референдум на 25.10.2015 г.; за изборите за президент и вицепрезидент и за национален референдум на 06.11.2016 г.; за изборите за народни представители на 26.03.2017 г.; за изборите на членовете на Европейския парламент от РБългария на 26.05.2019 г.; за изборите за народни представители на 04.04.2021 г.

Въз основа на така установената фактическа обстановка по делото, съдът намира от правна страна следното:

Разпоредбата на чл.40, ал.1 ЗДОИ предвижда, че решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се обжалват пред съответния административен съд, по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Писмо с изх. № ЦИК-16-15/22.08.2023 г. на зам.председателя на ЦИК представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, който

обективира отказ за предоставяне на обществена информация и който пряко, непосредствено и неблагоприятно засяга правната сфера на жалбоподателя. Поради това последният разполага с правен интерес от оспорването му. Независимо от обстоятелството, че в акта не е посочено пред кого и в какъв срок може да бъде обжалван, на основание чл. 140, ал. 1 АПК жалбата е подадена в законоустановения срок от надлежна страна, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно правомощията си по чл.146 АПК съдът при преценка законосъобразността на административния акт проверява дали е издаден от компетентен орган (т.1), в съответната форма (т.2), допуснато ли е съществено нарушение на административно-производствени правила при издаването му (т.3), налице ли е противоречие на административния акт с материалноправни разпоредби (т.4) и несъответствие с целта на закона (т.5), като съдът не е ограничен от посочените от оспорващия основания, а проверява всички основания по чл.146 АПК.Съответствието на оспорения акт с материалния закон се преценява към момента на издаването на административния акт (чл.142, ал.1 АПК).

В конкретния случай подаденото от оспорващия заявление отговаря на изискванията на чл. 25, ал. 1 от ЗДОИ за съдържание. Задължен субект по чл.3 ал.1 ЗДОИ, който следва да се произнесе по така подаденото заявление, като осигури достъп до обществена информация, която се създава или се съхранява от него е ответникът.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган – оправомощено лице съгласно приложената по делото заповед за заместване № 40-АД/11.08.2023г. на председателя на ЦИК. Посочено е наименованието на органа, който издава акта, дата на издаване и подпис на органа.

На следващо място, по отношение възраженията за постановяването му в нарушение на изискванията за мотивираност на административния акт, както и в противоречие с материалноправните разпоредби, съдът намира същите за основателни. В оспорения административен акт не се съдържат никакви фактически констатации, нито правни основания за издаването му, като се сочи единствено, че поради изключителния обществен интерес на 18.08.2023 г. е било публикувано съобщение на интернет страницата на ЦИК, съдържащо поисканата информация.

Служебна справка, извършена от съда на интернет страницата на ЦИК установи липсата на търсената информация от жалбоподателя – изобщо липсва съобщение от 18.08.2023 г. с твърдяното от органа съдържание.

Съгласно Решение № 7 от 4 април 1996 г. по к.д. № 1 от 1996 г. на КС на РБ: „правото да се търси, получава и разпространява информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията принадлежи на всеки - физически и юридически лица, и защитава както интереса на личността, така и интереса на обществото да бъдат информирани. От друга страна, чл. 41, ал. 2 от Конституцията гарантира на гражданите достъп до информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес. /.../ Правото да се търси и получава информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията обхваща задължението на държавните органи да осигуряват достъп до общественозначима информация. Съдържанието на това задължение подлежи на определяне по законодателен път. То включва задължение на държавните органи да публикуват официална информация, както и задължение да се осигурява достъп до източници на информация. Неговото ограничаване на основанията, посочени в изр. 2, изисква установяване по законодателен път на обстоятелствата, които се отнасят до

съображения за национална сигурност или защита на обществения ред. Това се отнася и до основанията, на които може да бъде отказвана информация на гражданите от страна на държавни органи или учреждения съгласно чл. 41, ал. 2 от Конституцията. Правото, установено в тази разпоредба е лично. То се свързва с обоснован законен интерес на гражданите, а ограничаването му - със създаването на законова регламентация на хипотезите, в които информацията съставлява държавна тайна или друга тайна, за която съществуват предвидени от закона основания за опазването ѝ“. Съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ обществена информация е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. Следователно обществена информация съставляват всички данни относно обществения живот, съдържащи се в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължения субект. В случая потърсената и отказана информация има характера на обществена такава, тъй като е свързана с обществения живот в страната. С оглед търсената от заявителя информация съдът намира, че същата е и служебна - която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации /чл. 11 във връзка с чл. 9, ал. 1 от ЗДОИ/. Достъпът до служебна обществена информация е свободен и може да бъде ограничен в изрично изброените в чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ хипотези. Съгласно чл. 37, ал. 1 от ЗДОИ основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато: исканата информация е класифицирана информация или друга защитена тайна в случаите, предвидени със закон /чл. 7, ал. 1 и чл. 9, ал. 2 от с.з./, както и в случаите по чл. 13, ал. 2 от с.з.– когато информацията е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации) и/или съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи; достъпът засяга интересите на трето лице и то изрично е отказало предоставяне на исканата обществена информация, освен в случаите на надделяващ обществен интерес; исканата обществена информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца.

В конкретиката на настоящия казус административният орган не е изследвал предпоставките по смисъла на чл.37, ал.1, т.2 от ЗДОИ, а именно: засегнати ли са интересите на трети лица и дали те са обективирали изричен отказ от предоставянето ѝ. Липсват и каквито и да било мотиви относно обстоятелството налице ли е или не надделяващ обществен интерес по смисъла на § 1, т. 6 ДР на ЗДОИ. Тогава, когато е налице надделяващ обществен интерес, наличието на двете кумулативни предпоставки – засягане на интересите на третото лице и липсата на негово съгласие, губят своето прекратяващо правото на достъп до обществена информация действие и за органа е налице задължение да предостави същата. Преценката налице ли е или не надделяващ обществен интерес е елемент от фактическия състав на хипотезата по чл. 37, ал. 1, т. 2 ЗДОИ и без излагането на фактически и правни основания за този релевантен юридически факт, органът не е изпълнил задължението си по чл. 38 ЗДОИ. Липсата на анализ и несъобразяване с посочените правни норми, респ. липсата на конкретни и ясни мотиви, оборващи презумпцията по § 1 т.6 от ДР на ЗДОИ, представляват самостоятелно основание за отмяна на оспорения акт.

На второ място, не са изложени никакви съображения и относно приложението на чл. 31, ал. 4 ЗДОИ. Немотивираното посочване на засегнат интерес на трето лице от процесуалния представител на ответника, едва в хода на устните състезания, без да може да се установи какъв конкретно е този интерес, за да се прецени възможността достъпът до исканата информация да го засегне, прави оспорения акт фактически немотивиран – издаден на основание на едно неясно по съдържание и поради това неустановимо твърдение по отношение на трето лице. Липсата изцяло на мотиви относно приложението на нормата на чл.31, ал.4 ЗДОИ, касаеща предоставянето на исканата обществена информация в обем и по начин, който да не разкрива информацията, която се отнася до третото лице при изричен отказ да се даде съгласие води до незаконосъобразност на постановения акт и неговата отмяна. Допълнително следва да се добави и законодателното разрешение, съдържащо се в нормата на чл.31 ал.5 от ЗДОИ, съгласно която „не е необходимо съгласието на третото лице в случаите, когато то е задължен субект и отнасящата се до него информация е обществена информация по смисъла на този закон, както и когато е налице надделяващ обществен интерес от разкриването ѝ“. Съгласно разпоредбата на чл.13 ал.1 от ЗДОИ достъпът до служебна обществена информация е свободен с изключение на случаите, уредени посочената, ал. 2 на същата норма. Същата предвижда възможност за ограничаване на достъпа до такава информация, когато тя е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение. Поисканата от жалбоподателя информация обаче не попада в обхвата на посоченото ограничение / чл.13 ал.2 т.1 от ЗДОИ/, тя е служебна обществена информация по см. на чл.11 от ЗДОИ и следва да бъде предоставена от задължения субект. Изрично чл.13 ал.4 от ЗДОИ предвижда, че достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес, като задължение на органа е да извърши преценка за наличието на такъв интерес, което в случая не е направено.

Твърдяното от процесуалния представител на ответника, че съставите на секционните избирателни комисии извън страната се формират по процедура, дефинирана в разпоредбите на чл. 102, ал. 1 – 5 от Изборния кодекс, поради което поисканата информация не представлява обществена такава, съдът намира за абсолютно несъстоятелно. В случая следва да се вземе предвид, че ЦИК е предоставяла достъп до обществена информация по аналогични заявления (виж т.2 от Решение № 1030-ЗДОИ/09.12.2023 г.).

По изложените съображения, съдът приема, че подадената жалба е основателна и доказана и следва да бъде уважена, а обжалваният акт да бъде отменен, като е издаден в противоречие с материалния закон и неговата цел /чл. 146 т.4 и т.5 от АПК/, защото ответникът не доказва съществуването на фактическото основание, посочено в акта и изпълнението на законовите изисквания, които са го мотивирали за неговото постановяване, за да настъпят разпоредените с издаването му неблагоприятни за оспорващата страна последици.

На основание чл. 41, ал. 1 от ЗДОИ административният орган дължи ново произнасяне по заявлението, като следва да бъде спазен срокът по чл. 28, ал. 1 от ЗДОИ.

При този изход на делото, право на разноски има жалбоподателят, чийто процесуален представител до приключване на устните състезания не поиска присъждането на такива, поради което и съдът не дължи произнасяне по този въпрос.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, Административен съд София-град, 29-и състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Г. М. Г. отказът на зам.председателя на ЦИК за предоставяне на обществена информация, обективиран в писмо изх. № ЦИК -16-15/22.08.2023 г. по заявление с вх. № ЦИК-16-12/16.08.2023 г.

ВРЪЩА административната преписка на председателя на ЦИК за произнасяне с мотивиран акт по заявление за достъп до обществена информация, подадено от Г. М. Г. с вх. № ЦИК-16-12/16.08.2023 г., в 14-дневен срок от съобщаване на настоящото решение при спазване на дадените указания.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно оспорване, на основание чл.40, ал.3 от Закон за достъп до обществена информация.

СЪДИЯ: